

حضرت آیت‌الله جنتی «دامت برکاته»

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم:

بدینوسیله گزارش جلسه چهارصد و بیست و سوم مجمع مشورتی فقهی شورای محترم نگهبان مورخ ۱۳۸۸/۴/۱۳ مشتمل بر بررسی یک لایحه ارائه شده به شرح ذیل تقدیم می‌گردد:

دستور: ادامه رسیدگی به لایحه موافقتنامه استرداد مجرمان بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری هند.

ماده ۴، بند ۱: در موارد زیر، شخص مورد استرداد ...

بررسی: اطلاق بند مذکور با تمام شقوقش خلاف شرع دانسته شد. (۱ رأی از ۱ رأی)

توضیح اینکه مستفاد از این بند آن است که به دولت مقابل - در موارد مذکور در این بند - اجازه داده می‌شود که شخص مجرم را تحویل نداده و به تبع آن قضاء اسلامی و اجراء حدود یا تعزیرات نسبت به وی انجام نشود.

در مقابل نظر بعضی از اعضاء این بود که بند مذکور تنها حق استرداد را رد می‌کند نه اینکه حق حکم نمودن یا اجراء حدود را سلب نماید، و یا اینکه در خلاف شرع و خلاف شرع نبودن یک قرارداد باید مجموع من حیث‌المجموع قرارداد را ملاحظه نمود که آیا مطابق با مصلحت نظام و کشور اسلامی می‌باشد یا خیر؟

لکن نظر اکثر اعضاء این بود که نظر شورای محترم نگهبان بر اساس مصلحت اندیشی و احکام ثانویه نمی‌باشد.

همچنین رد حق استرداد مسابق با عدم محاکمه و عدم اجراء حدود و تعزیرات الهی می‌باشد و به عبارت دیگر: استرداد مطلوب با لذات نیست بلکه به خاطر محاکمه نمودن و اجراء حدود و تعزیرات است و با نفی حق استرداد، اجرا حدود نفی می‌شود.

ماده ۴، بند ۱، قسمت (ت): ... در هر حال موارد زیر جرم سیاسی تلقی نمی‌شود ...

بررسی: اشکال بند ۱، ماده ۱ در مواردی که جرم سیاسی تلقی نمی‌شود جاری بوده و لذا خلاف شرع می‌باشد.

ماده ۴، بند ۲: اگر شخصی که استرداد وی درخواست شده ...

بررسی: ۱- اشکال بند ۱، ماده ۱ در این بند جاری است زیرا مستلزم تجویز عدم حق استرداد برای ایران در بعضی موارد است و قهراً

تجویز محاکمه توسط دولت مقابل می‌باشد. (۵ رأی از ۱ رأی)

۲- مفاد بند مذکور آن است که ایران می‌تواند مجرم را مسترد نماید و چه بسا اگر خود ایران حکم نماید حکمی غیر از حکم دولت مقابل می‌نماید و لذا اطلاق آن خلاف شرع دانسته شد.

ماده ۴، بند ۳: شخصی که به ارتکاب یک جرم ...

بررسی: استظهار ابتدائی از بند مذکور آن است که درخواست استرداد به خاطر جرمی دیگر غیر از جرم محکوم شده بر اساس آن می‌باشد و در نتیجه اطلاق آن - به بیان‌ها و اشکالات و جواب‌های مذکور در بند ۱، ماده ۴ - خلاف شرع دانسته شد. (ه رأی از ۸ رأی)

همچنین نظر بعضی از اعضاء این بود که بند سوم ابهام دارد و مشخص نیست که آیا تجویز عدم استرداد به خاطر همان جرم اول است یا جرمی دیگر البته ممکن است جواب داده شود که اولاً ابهام ندارد و منظور جرم دیگری می‌باشد و ثانیاً: در فرض ابهام نیز هر دو طرف ابهام، خلاف شرع می‌باشد زیرا در فرض اینکه منظور جرم دیگری باشد به بیان بالا خلاف شرع است و اگر منظور همان جرم اول باشد نیز خلاف شرع است زیرا چه بسا محاکمه در ایران مستلزم حکمی غیر از حکم در دولت مقابل بوده و در نتیجه عدم استرداد مستلزم عدم اجراء حدود اسلامی می‌شود.

ماده ۵، بند ۲: در صورتی که طرف درخواست شونده ...

بررسی: تجویز محاکمه و قبول نمودن حکم آنان خلاف شرع می‌باشد. (۶ رأی از ۸ رأی)

ماده ۶، بند ۱: در صورتی که علیه شخصی که استرداد او ...

بررسی: خلاف شرع دانسته شد زیرا مستلزم تأخیر قضاء و تأخیر اجراء حدود اسلامی می‌گردد.

ماده ۸، بند ۱: در موارد اضطراری می‌توان ...

بررسی: اطلاق تجویز بازداشت چنین شخصی توسط ایران بر اساس درخواست دولت مقابل خلاف شرع دانسته شد. (ه رأی از ۸ رأی)

ماده ۹، بند ۱: هر شخصی که به موجب ...

بررسی: منع ایران از تحقیق و پیگرد قضائی و به تبع آن منع از محاکمه خلاف شرع دانسته شد. (ه رأی از ۸ رأی)

ماده ۱۰، بند ۱: مقامات طرف درخواست ...

بررسی: اطلاق قبول درخواست به صرف مدارک مذکور خلاف شرع دانسته شد. (۶ رأی از ۸ رأی)

دوام توفیقات حضرت‌عالی را از درگاه ایزد متعال مسئلت دارم.

سیدحسین طاهری خرم‌آبادی

رئیس مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان